

**Posudek k bakalářské práci Evangelická chvála a katolická úcta.
Panna Maria a ekumenizmus**

ETF, obor Pastorační a sociální práce, únor 2007

Autor: Petr Hypšman

Vedoucí práce: Mgr. Petr Jandejsek

Počet stran: 40

Petr Hypšman zpracoval svou bakalářskou práci na téma Marie zvláště s důrazem na otázku, „zda je Marie nadějí pro ekumenizmus“ (s. 4). Autor si nechce připustit, „že by byla Marie jen katolická“ (s. 5), a v bakalářské práci chce získat nové informace, které doporučuje všem čtenářům se zájmem o toto téma.

Z celé práce je zřejmé, že téma je autorovi osobně velmi blízké. Zřetelně reflektuje své členství v CČE a dle mého názoru je jeho ideální čtenář opět mladý člen této církve.

V úvodu přibližuje svou cestu z nekonfliktního evangelického prostředí k současné situaci, kdy objevuje i jiné křesťanské tradice a učí se s nimi vést dialog. Jedno z témat, které při těchto setkáních objevil, je právě téma Marie. Autor dále předkládá postup práce (chybně jej nazývá cíl) a nastiňuje cíl.

V první kapitole pracuje Petr s novozákonním materiálem o Marii. Tuto kapitolu považuji, i přes jisté výhrady, za poměrně zdařilou. Petr mohl v rámci svého studijního oboru absolvovat jen omezené biblické vzdělání, což se samozřejmě ukazuje na úrovni zpracování biblické látky. V řazení „mariánských momentů“ kombinuje chronologii vzniku samotných textů s chronologií Ježíšovy životní dráhy. S biblickými texty pracuje dvěma způsoby: využívá jak kritický rozbor textu, tak navazující teologickou imaginaci. Kriticky je ale třeba hodnotit, že neuvádí zdroje (komentáře, literaturu), ze kterých čerpá. Také některé jeho závěry jsou příliš rychlé a zjednodušující (např. v oddíle 1.6). Shrnutí k celé kapitole je věcné a k tématu.

Druhá kapitola se věnuje pojetí Marie v dějinách církve a teologie. Řazení látky je celkem přehledné a pro základní informaci snad i dostačující. Pojetí Marie u Luthera navíc doplňuje poměrně rozsáhlým Lutherovým výkladem Magnificat obsaženým v příloze. Bohužel se v kapitole objevuje celá řada formálních chyb. U některých citací není jasné, koho vlastně cituje (např. na s. 17 nebo 25); literatura uvedená v poznámce pod čarou se neobjevuje v bibliografii (např. pozn. č. 65 a 83); jména reformátorů nejsou uváděna jednotně (Ulrich – Oldřich). K pojetí dogmatu z katolické strany by bylo vhodné nahlédnout např. do knihy Waltera Kaspera Dogma pod Božím slovem (ad diskuse na s. 31). Rovněž postrádám čerpání z některých současných evangelických kompendií (Lochman, Pöhlmann). Na s. 31 Petr navíc zmiňuje jakousi nově vytvořenou dokumentaci, která byla předána církvím, a jsou očekávány jejich reakce; není jasné, co přesně má na mysli.

Asi největším zklamáním je třetí kapitola Marie překážkou nebo nadějí pro ekumenizmus. Mělo by jít o vrchol bakalářské práce, ale čtenář se dočká jen stručného pojednání připomínajícího úvahu v rozsahu tří stran (s odkazem na další tři v příloze). Chybí výčet ekumenických dialogů, které tematizovaly Marii (např. ARCIC, 2004). Nejsou zmíněny české ekumenické iniciativy, které se Marií zabývají (např. z evangelické strany iniciativu COENA). Tyto nedostatky má suplovat do přílohy zařazený rozhovor s evangelickým farářem Nečasem, který je sice převzatý, ale velmi osvětlující. Formálně patří spíše již do praktické části, ale autor na něj pravděpodobně odkazuje již zde, protože může dokumentovat převažující evangelický pohled na Marii.

Velmi zajímavě působí čtvrtá, praktická část. Jde o dvě série rozhovorů, jedna s katolickými respondenty, druhá s evangelickými, navíc se jedná o mladé křesťany. Tento materiál lze považovat v celé práci za nejpřínosnější. Autor vybízí čtenáře k vytvoření vlastního názoru, ale své vlastní shrnutí získaných odpovědí nenabízí. Zvláště by mohlo být zajímavé, kdyby se pokusil identifikovat a porovnat hlavní témata z katolické a evangelické strany. Do jaké míry je názor mladého evangelíka, resp. katolíka, na Marii určován tradicí, do které náleží? Zdá se, že v některých ohledech jde hranice napříč konfesemi. Jedna respondentka dobře vystihla tuto skutečnost následovně: „Myslím si, že i kdyby oficiálně došlo k sjednocení, tak s ní (Marií) bude mít každý osobně jiný vztah a škála projevování či neprojevování úcty zůstane téměř stejně široká“.

Formálně není práce zcela dotažená. Obsahuje řadu překlepů, interpunkčních a gramatických chyb. Nejsou ale překážkou pro porozumění.

Na bakalářské práci Petra Hypšmana kladně hodnotím entuziasmus, s jakým se chopil pro něj otevřeného tématu. Navíc mu není cizí kritický duch. Akcent na výpovědi Písma se správně promítl v první kapitole, v praktické části potom autor shromáždil zajímavý materiál od mladých katolíků a evangelíků přemýšlejících o Ježíšově matce. Pokud bylo hlavním záměrem práce pozvat další křesťany (především mladé evangelíky) k reflexi Marie, práce by mohla mít úspěch.

Akademická úroveň bakalářské práce je ovšem poměrně nízká. Bibliografie obsahuje pouhých šest titulů a několik odkazů na internetové články. Autor nepředvádí kritickou práci s literaturou, ani nenavazuje na diskusi i Marii na poli české a světové ekumeny.

Přes zmíněné výhrady doporučuji práci k obhajobě a navrhuji hodnocení D.

Při obhajobě by se autor mohl pokusit interpretovat výsledky rozhovorů obsažených ve čtvrté kapitole.

Petr Jandejsek
20. února 2007